

SYMFONICKÝ
ORCHESTR ČESKÉHO
ROZHLASU A PRAŽSKÝ
FILHARMONICKÝ SBOR /
PRAGUE RADIO
SYMPHONY ORCHESTRA
AND PRAGUE
PHILHARMONIC CHOIR

Účinkující / Performers

Symfonický orchestr Českého rozhlasu
Pražský filharmonický sbor
Marko Ivanović – dirigent / conductor
Lukáš Kozubík – sbormistr / choirmaster
Martin Kasík – klavír / piano
Markéta Cukrová – alt / alto
Ondřej Brousek – recitace / recitation

4. 11. 2022 19 h Stadion Kounicova /
7 p.m. Kounicova Stadium

Program

Leoš Janáček

Šumařovo dítě, JW VI/13

Anton Rubinstein

Koncert pro klavír a orchestr č. 4,
op. 70

Přestávka

Vladimír Sommer

Vokální symfonie pro alt, recitátora,
sbor a orchestr

Programme

Leoš Janáček

The Fiddler's Child, JW VI/13

Anton Rubinstein

Concerto for Piano and Orchestra No. 4,
op. 70

Intermission

Vladimír Sommer

Vocal Symphony for Alto, Reciter,
Choir and Orchestra

Symfonická báseň *Šumařovo dítě* Leoše Janáčka (1854–1928) je první z řady významných autorových skladeb určených symfonickému orchestru. Námět je spojen se stejnojmennou baladou Svatopluka Čecha z roku 1873, charakteristickou hořkým humorem a ostře sociálním podtextem. Vypráví příběh chudého vesnického šumaře, který zemřel v takové nouzi, že po něm zbyly jen housle a malé děčko. Duch šumaře se však v noci vrátí a odnese si s sebou jak housle, tak i duši svého dítěte, aby ho ušetřil bídneho pozemského života. Kompozice vznikla z podnětu dirigenta České filharmonie Viléma Zemánka, který Janáčka na podzim roku 1912 oslovil s žádostí o nové orchestrální dílo. Janáček na *Šumařově dítěti* pracoval v prvních měsících roku 1913 souběžně s *Výlety pana Broučka*. Premiéra se měla uskutečnit v březnu 1914 s Českou filharmonií pod taktovkou samotného Janáčka. Pro nazkoušení interpretačně náročné skladby s houslovým sólem a čtyřmi sólovými violami však bylo skladateli vyhrazeno pouze minimum zkoušek, hráči navíc své party neuměli, a tak musela být premiéra odložena. K prvnímu provedení *Šumařova dítěte* proto došlo až v listopadu 1917, kdy Českou filharmonii řídil Otakar Ostrčil. Emočně vypjatá skladba se řadí k vrcholným Janáčkovým dílům.

Z dnešního pohledu se zdá možná překvapivé, že ruský klavírní virtuos Anton Rubinstein (1829–1894) představoval pro mladého Leoše Janáčka jeden z nejsilnějších hudebních a uměleckých vzorů. Ve své době však Rubinstein platil za zcela mimořádnou osobnost. Už v roce Janáčkovy narození poprvé triumfoval na turné po Evropě a rychle si získal pověst geniálního pianisty, který byl srovnáván s Franzem Lisztem. Janáček měl možnost slyšet Rubinsteina v roce 1879 v Lipsku a své bezprostřední nadšení sděloval ihned po koncertě dopisem do Brna své budoucí manželce Zdence: „Neslyšel jsem dosud většího umělce! Ne ohromná technika – té se může vyučit každý, ale to, jak chápe a jak podává skladby, to je jeho skutečné umění.“ Rubinstein ovšem vynikal také jako zdatný organizátor, který stál u zrodu Ruské hudební společnosti a Petrohradské konzervatoře, a byl rovněž činný skladatelsky. Z obrovského množství Rubinsteinových kompozic dnes žije pouze zlomek. Ačkoli v době vzniku si dokázaly jeho skladby získat úspěch, následující generace jim vytýkaly neinvenčnost a nabubřelá

klišé. *Koncert pro klavír a orchestr č. 4 d moll, op. 70* z roku 1864 patří k nejhranějším Rubinsteinovým skladbám. Tradiční třívěté schéma je ozvláštněno rozsáhlou kadencí v první větě a vrcholí virtuózním finále v duchu ruského lidového tance.

Český skladatel Vladimír Sommer (1921–1997) reprezentuje jednu z výrazných osobností české hudby 2. poloviny 20. století. Po studii houslí a skladby na Pražské konzervatoři, absolvoval Sommer v roce 1950 kompoziční třídu Pavla Bořkovce na Hudební fakultě Akademie múzických umění v Praze. Od druhé poloviny 50. let spojil kompoziční činnost s pedagogickým působením: přednášel nejprve na Hudební fakultě AMU, posléze na katedře hudební vědy Filozofické fakulty Karlovy univerzity, kde se stal profesorem teoretických disciplín. Až do listopadu 1989 provázely Vladimíra Sommera napjaté vztahy s komunistickým režimem a jeho skladby byly uváděny pouze zřídka. Ve své nepříliš rozsáhlé, avšak koncentrované hudební tvorbě navázal na klasiky hudby 20. století: Prokofjeva, Šostakoviče, Stravinského či Honeggera. Sommerova *Vokální symfonie* komponovaná v letech 1957–1958 se řadí k nejvýznamnějším dílům tehdejší české hudby. Ve třech větách symfonie jsou zhudebněny texty, které sdílejí existenciální a humanistická témata a zároveň se v nich zrcadlí mrazivá společenská atmosféra 50. let. Podkladem první věty se stala krátká próza Franze Kafky *V noci*, druhá část zpracovává Raskolnikovův sen z Dostojevského *Zločinu a trestu* – dramatický obraz plný násilí a lidské krutosti. Symfonii uzavírá zhudebnění básně italského antifašistického spisovatele Cesara Pavese *Přijde smrt a bude mít tvé oči*, kterou napsal jako jednu z posledních před svou sebevraždou v roce 1950. Závažnosti filozofické výpovědi Sommerovy *Vokální symfonie* odpovídá monumentální obsazení pro sólový alt, recitátora, smíšený sbor a orchestr. Navzdory několikaletému odmítání ze strany politického režimu se dílo podařilo uvést v březnu 1963 v podání altistky Věry Soukupové, recitátora Otakara Brouska, Pražského filharmonického sboru, Symfonického orchestru FOK a dirigenta Václava Neumanna.

Ondřej Pivoda

— — —

The symphonic poem *The Fiddler's Child* by Leoš Janáček (1854–1928) is the first of a series of the composer's important works intended for symphony orchestra. The theme is linked to the 1873 ballad of the same name by Svatopluk Čech, characterised by its bitter humour and sharp social subtext. It tells the story of a poor village fiddler who died in such poverty that he was left with only a violin and a small child. The spirit of the fiddler, however, returns at night and takes with him both the violin and the soul of his baby girl to spare her a miserable earthly life. The composition was inspired by the conductor of the Czech Philharmonic, Vilém Zemánek, who approached Janáček in the autumn of 1912 with a request for a new orchestral work. Janáček worked on *The Fiddler's Child* in the first months of 1913 in parallel with *The Excursions of Mr. Brouček*. The premiere was to take place in March 1914 with the Czech Philharmonic under the baton of Janáček himself. However, the composer had only a minimum of rehearsals to rehearse the interpretationally demanding piece with a violin solo and four viola solos, and the players did not know their parts, so the premiere had to be postponed. The first performance of *The Fiddler's Child* therefore did not take place until November 1917, when the Czech Philharmonic was directed by Otakar Ostrčil. This emotionally intense composition ranks among Janáček's top works.

From today's point of view it may seem surprising that the Russian piano virtuoso Anton Rubinstein (1829–1894) represented one of the strongest musical and artistic role models for the young Leoš Janáček. In his time, however, Rubinstein was considered quite an extraordinary personality. Already in the year of Janáček's birth, he triumphed for the first time on a tour of Europe and quickly gained a reputation as a brilliant pianist who was compared to Franz Liszt. Janáček had the opportunity to hear Rubinstein in 1879 in Leipzig and right after the concert he communicated his immediate enthusiasm in a letter to his future wife Zdenka in Brno: "I've never heard a greater artist! Not his tremendous technique – anyone can learn that – but the way he understands and presents

his compositions, that is his real art." But Rubinstein also excelled as a skilled organizer, who was at the birth of the Russian Musical Society and the St. Petersburg Conservatory, and was also active as a composer. Only a fraction of the vast number of Rubinstein's compositions are alive today. Although his compositions were successful at the time of their creation, subsequent generations criticized them for their uninventiveness and pompous clichés. *Concerto for Piano and Orchestra No. 4 in D minor, Op. 70* from 1864 is one of Rubinstein's most performed compositions. The traditional three-movement scheme is embellished with an extensive cadenza in the first movement and culminates in a virtuoso finale in the spirit of Russian folk dance.

The Czech composer Vladimír Sommer (1921–1997) represents one of the outstanding personalities of Czech music of the second half of the 20th century. After studying violin and composition at the Prague Conservatory, Sommer graduated in 1950 from the composition class of Pavel Bořkovec at the Music Faculty of the Academy of Performing Arts in Prague. From the second half of the 1950s he combined his compositional activity with teaching: he lectured first at the Music Faculty of the Academy of Performing Arts, then at the Department of Musicology of the Faculty of Arts of Charles University, where he became a professor of theoretical disciplines. Until November 1989, Vladimír Sommer had strained relations with the communist regime and his compositions were rarely performed. In his not very extensive, but concentrated musical output, he built on the classics of 20th century music: Prokofiev, Shostakovich, Stravinsky and Honegger. Sommer's *Vocal Symphony* composed in 1957–1958, ranks among the most important works of Czech music of that time. The symphony's three movements feature texts that share existential and humanist themes while mirroring the chilling social atmosphere of the 1950s. The first movement is based on Franz Kafka's short story *At Night*, the second part elaborates Raskolnikov's dream from Dostoevsky's *Crime and Punishment* – a dramatic image full of violence and human cruelty. The symphony concludes with a setting of a poem

by the Italian anti-fascist writer Cesare Pavese *Death will come and have your eyes*, which was one of the last poems he wrote before his suicide in 1950. The gravity of the philosophical statement of Sommer's *Vocal Symphony* is matched by the monumental scoring for solo alto, reciter, mixed choir and orchestra. Despite several years of rejection by the political regime, the work was performed in March 1963 by the violist Věra Soukupová, the reciter Otakar Brousek, the Prague Philharmonic Choir, the FOK Prague Symphony Orchestra and the conductor Václav Neumann.

Ondřej Pivoda

Symfonický orchestr Českého rozhlasu / Prague Radio Symphony Orchestra

Symfonický orchestr Českého rozhlasu patří k nejvýznamnějším českým orchestrům současnosti. Od sezony 2022/2023 zastává post šéfdirigenta a uměleckého ředitele český dirigent Petr Popelka. Postu hlavního hostujícího dirigenta se ujal Robert Jindra.

V koncertní sezoně 2022/23 přivítá SOČR mimo jiné vynikající houslisty Franka Petera Zimmermanna a Patricii Kopatchinskou. Pozvání dále přijali klavíristé Jean-Efflam Bavouzet, Benjamin Grosvenor a Nicolas Hodges, violoncellisté Jean-Guihen Queyras a Daniel Müller-Schott a dirigenti John Axelrod, Sylvain Cambreling či Jessica Cottis. Unikátní projekt představuje koncertní provedení 1. dějství Wagnerovy opery *Tristan a Isolda*, který bude pokračovat v dalších dvou sezonách. Titulních rolí se zhostí Michael Weinius a Elisabeth Teige. Z domácích interpretů SOČR přivítá například klavíristy Ivo Kahánka a Martina Kasíka, Markétu Cukrovou a Janu Kurucovou či dirigenta Václava Lukse.

Za posledních několik let orchestr spolupracoval s předními českými i zahraničními dirigenty, jakými jsou například Tomáš Netopil, Petr Altrichter, Jakub Hruša, Cornelius Meister, Alexander Liebreich, Ilan Volkov, Stephan Asbury, Ion Marin, Michał Nesterowicz, Anu Tali nebo Wayne Marshall.

Mezi sólisty, které SOČR doprovázel, nechyběli klavírista Krysztof Zimerman, houslisté Leila Josefowicz a Pierre Amoyal, violoncellisté Gautier Capuçon, István Várdai a Steven Isserlis, trombonista Christian Lindberg, ale i jazzman Avishai Cohen. Ze zpěváků například Renée Fleming, Elīna Garanča, Asmik Grigorian, José Cura, Juan Diego Flórez, Dmitrij Chvorostovskij nebo Jonas Kaufmann. Z domácích umělců jmenujme Lukáše Vondráčka, Ivo Kahánka, Jana Bartoše, Josefa Špačka, Jana Mráčka, Tomáše Jamníka, Adama Plachetku, Simonu Šaturovou, Kateřinu Kněžíkovou, Petra Nekorance nebo Viléma Veverku. Orchestr objednává a pravidelně uvádí skladby předních českých skladatelů současnosti, jakými jsou např. Miroslav Srnka, Ondřej Adámek, Pavel Zemek Novák, Jan Ryant Dřízal, Ondřej Štochl nebo Jiří Kadeřábek.

Bohatá je rovněž nahrávací činnost SOČRu. Připomeňme u Supraphonu vydanou janáčkovskou trilogii s dirigentem Tomášem Netopilem. Dvě z těchto nahrávek byly oceněny prestižním časopisem Gramophone jako Editor's Choice. Jedinečným počinem byla první kompletní nahrávka osmi symfonií Miloslava Kabeláče (Supraphon, 2016) nebo záznam všech klavírních koncertů Bohuslava Martinů (Radioservis, 2016). 150. výročí narození Vítězslava Nováka oslavil SOČR novým albem s klavíristou Janem Bartošem a dirigentem Jakubem Hrušou (Supraphon 2020), které v roce 2021 získalo cenu Anděl. Z novější produkce stojí za zmínku pozdní orchestrální díla Bohuslava Martinů s názvy *Fresky*, *Paraboly*, *Rytiny*, natočené s mezinárodně renomovaným dirigentem Tomášem Netopilem (Supraphon, 2021) a dále připravované album u prestižního labelu Hyperion s díly Martinů, Kalabise a Krásy pro cembalo a orchestr se sólistou Mahanem Efananim a dirigentem Alexanderem Liebreichem.

Prague Radio Symphony Orchestra is one of the most important contemporary Czech orchestras. Starting from the season of 2022/2023, Czech conductor Petr Popelka will become the orchestra's chief conductor and artistic director. Robert Jindra has assumed the post of principal guest conductor.

In the 2022/2023 concert season, the Prague Radio Symphony Orchestra welcome outstanding violinists such as Frank Peter Zimmermann and Patricia Kopatchinskaja. Pianists Jean-Efflam Bavouzet, Benjamin Grosvenor and Nicolas Hodges, cellists Jean-Guihen Queyras and Daniel Müller-Schott, and conductors John Axelrod, Sylvain Cambreling and Jessica Cottis have accepted our invitation as well. A concert performance of Act 1 of Wagner's opera *Tristan und Isolde*, where the two other acts will be performed in the following two seasons, is a unique project. The lead roles will be played by Michael Weinius and Elisabeth Teige. Among the local performers, the Prague Radio Symphony Orchestra will feature pianists Ivo Kahánek and Martin Kasík, Markéta Cukrová and Jana Kurucová, as well as conductor Václav Luks.

Over the past few years, the orchestra has collaborated with leading Czech and international conductors such as Tomáš Netopil, Petr Altrichter, Jakub Hrůša, Cornelius Meister, Alexander Liebreich, Ilan Volkov, Stephan Asbury, Ion Marin, Michał Nesterowicz, Anu Tali and Wayne Marshall.

The soloists accompanied by the Prague Radio Symphony Orchestra include pianist Krystian Zimerman, violinists Leila Josefowicz and Pierre Amoyal, cellists Gautier Capuçon, István Várdai and Steven Isserlis, trombonist Christian Lindberg, as well as jazzman Avishai Cohen. Singers include Renée Fleming, Elína Garanča, Asmik Grigorian, José Cura, Juan Diego Flórez, Dmitri Hvorostovsky and Jonas Kaufmann. Among the local artists, one should certainly not omit Lukáš Vondráček, Ivo Kahánek, Jan Bartoš, Josef Špaček, Jan Mráček, Tomáš Jarník, Adam Plachetka, Simona Šaturová, Kateřina Kněžíková, Petr Nekoranec and Vilém Veverka. The orchestra commissions and regularly performs works by leading contemporary Czech composers such as Miroslav Srnka, Ondřej Adámek, Pavel Zemek Novák, Jan Ryant Dřízal, Ondřej Štochl and Jiří Kadeřábek.

The recording activity of the Prague Radio Symphony Orchestra is quite extensive as well. Consider the Janáček trilogy with conductor Tomáš Netopil released by Supraphon. Two of these recordings were highlighted as the Editor's Choice by the prestigious Gramophone magazine. The very first complete recording of Miloslav Kabeláč's eight symphonies (Supraphon, 2016) or the recording of all of Bohuslav Martinů's piano concertos (Radioservis, 2016) was a singular achievement. The Prague Radio Symphony Orchestra celebrated the 150th anniversary of Vítězslav Novák's birth by recording a new album featuring pianist Jan Bartoš and conductor Jakub Hrůša (Supraphon 2020), which won the Anděl Award in 2021. More recent productions include late orchestral works by Bohuslav Martinů entitled *Fresky, Paraboly, Rytiny*, recorded with the internationally renowned conductor Tomáš Netopil (Supraphon, 2021) and a forthcoming album in collaboration with the prestigious Hyperion label with works by Martinů, Kalabis and Krása for harpsichord and orchestra with soloist Mahan Esfahani and conductor Alexander Liebreich.

Pražský filharmonický Sbor / Prague Philharmonic Choir

PFS je nejvýznamnější a také nejstarší profesionální smíšený pěvecký sbor v Česku s nepřerušenou činností po celých 88 let. Zároveň je předním evropským vokálním tělesem. Byl založen roku 1935 sbormistrem a pedagogem Janem Kühnem a během dlouhé historie sboru se v jeho čele vystřídali významní čeští sbormistři. Od roku 2007 je hlavním sbormistrem Lukáš Vasilek. Na pozici druhého sbormistra aktuálně působí Lukáš Kozubík.

Doménou PFS je především oratorní a kantátový repertoár. Při jeho uvádění sbor spolupracuje s nejslavnějšími světovými orchestry (např. Berlínští filharmonikové, Česká filharmonie, Izraelská a Petrohradská filharmonie či Vídeňští symfonikové) pod vedením věhlasných dirigentů jako sir Simon Rattle, Semjon Byčkov, Jiří Bělohávek, Manfred Honeck nebo Jakub Hrůša. Jako rezidenční sbor operního festivalu v rakouském Bregenzu se věnuje také opeře.

PFS realizuje řadu vlastních projektů. Od roku 2011 pořádá v Praze cyklus samostatných sborových koncertů, jejichž dramaturgie je zaměřena především na náročná a méně známá díla sborového repertoáru a cappella nebo s instrumentálním doprovodem. Nedílnou součástí aktivit sboru je také péče o hudební výchovu mládeže skrze edukativní koncerty. Pro studenty pěveckých oborů organizuje již desátým rokem Akademii sborového zpěvu, jejímž cílem je umožnit mladým umělcům získat praxi v profesionálním vokálním ansámbly, pro mladší děti pořádá edukativní koncerty.

PFS disponuje bohatou diskografií. Jeho nahrávky lze nalézt mj. u společnosti Decca Classics, Deutsche Grammophon, Sony Classical a Supraphon. V posledních letech sbor realizoval několik výjimečných nahrávacích projektů, na dvou z nich spolupracoval s Českou filharmonií. Tím prvním je nahrávka *Stabat mater* Antonína Dvořáka (Decca, 2017) pod taktovkou Jiřího Bělohávka, která získala prestižní cenu Diapason d'Or de l'Année jako nejlepší album roku 2017 v kategorii „duchovní hudba“. Druhým pak je nahrávka *Eposu o Gilgamešovi* Bohuslava Martinů (Supraphon, 2017) pod taktovkou Manfreda Honecka, která v roce 2017 obdržela několik uznání ve Velké Británii a také cenu Diapason d'Or. Album s komorními kantátami Bohuslava Martinů (Supraphon 2016) získalo nejvyšší hodnocení významných

britských časopisů Gramophone (Editor's Choice) a BBC Music Magazine (Choral & Song Choice). Ve druhém jmenovaném periodiku navíc bylo nominováno na výroční cenu v kategorii sborové hudby. V roce 2020 vydala společnost Decca Classics dvojalbum s hudbou Antonína Dvořáka (*Te Deum, Requiem*), na kterém se Pražský filharmonický sbor významně podílel.

V sezoně 2022/2023 se sbor představí mj. na koncertech českých festivalů Smetanova Litomyšl, Dvořákova Praha nebo Pražské jaro. Dále má na programu koncerty s Českou filharmonií, Symfonickým orchestrem Českého rozhlasu či Symfonickým orchestrem hl. m. Prahy FOK. V zahraničí sbor vystoupí na Brucknerově národním festivalu v Linci a v letních měsících bude účinkovat na operních festivalech v St. Gallenu a Bregenz.

Pražský filharmonický sbor je držitelem ceny Classic Prague Award 2018 za Nejlepší vokální koncert a Ceny České televize – Klasika roku.

The Prague Philharmonic Choir (PFS) is the most important and the oldest professional mixed choir in the Czech Republic that has been active for 88 years without interruption. It is also a leading European vocal ensemble. It was founded in 1935 by the choirmaster and teacher Jan Kühn and during its long history, the choir has been led by a number of prominent Czech choirmasters. Since 2007, Lukáš Vasilek has been the main choirmaster. Lukáš Kozubík is currently the second choirmaster.

PFS's domain is mainly oratorio and cantata repertoire. During its performances, the choir collaborates with the world's most famous orchestras (e.g. the Berlin Philharmonic, Czech Philharmonic, Israel Philharmonic, St. Petersburg Philharmonic and Vienna Symphony) under the direction of renowned conductors such as Sir Simon Rattle, Semyon Byčkov, Jiří Bělohlávek, Manfred Honeck and Jakub Hrůša. As the resident choir of the opera festival in Bregenz, Austria, it is also devoted to opera.

PFS implements a number of its own projects. Since 2011 it has been organising a series of individual choral concerts in Prague,

whose dramaturgy is focused mainly on demanding and lesser-known works of the a cappella choral repertoire and pieces with instrumental accompaniment. An integral part of the choir's activities is also the focus on music education of young people through educational concerts. For the tenth year it has been organising the Academy of Choral Singing for vocal students, the aim of which is to enable young artists to gain practice in a professional vocal ensemble, and for younger children it organises educational concerts.

PFS has a rich discography. Its recordings can be found on Decca Classics, Deutsche Grammophon, Sony Classical and Supraphon, among others. In recent years, the choir has realized several exceptional recording projects, two of which it has collaborated on with the Czech Philharmonic. The first one is the recording of Antonín Dvořák's *Stabat Mater* (Decca, 2017) under the baton of Jiří Bělohlávek, which won the prestigious Diapason d'Or de l'Année award as the best album of 2017 in the category "sacred music". The second is the recording of Bohuslav Martinů's *The Epic of Gilgamesh* (Supraphon, 2017) under the baton of Manfred Honeck, which received several accolades in the UK in 2017 and also the Diapason d'Or award. The album of Bohuslav Martinů's chamber cantatas (Supraphon 2016) received the highest rating from the major British magazines Gramophone (Editor's Choice) and BBC Music Magazine (Choral & Song Choice). In the latter periodical it was also nominated for the annual prize in the category of choral music. In 2020, Decca Classics released a double album of Antonín Dvořák's music (*Te Deum, Requiem*), in which the Prague Philharmonic Choir made a significant contribution.

In the 2022/2023 season, the choir will perform at the Czech festivals Smetana Litomyšl, Dvořák's Prague and Prague Spring. There will also be concerts with the Czech Philharmonic, the Czech Radio Symphony Orchestra and the FOK Prague Symphony Orchestra. Abroad, the choir will perform at the Bruckner National Festival in Linz and in the summer months at opera festivals in St. Gallen and Bregenz.

The Prague Philharmonic Choir is the winner of the 2018 Classic Prague Award for Best Vocal Concert and the Czech Television Classics of the Year Award.

Lukáš Kozubík

Sbormistr

Lukáš Kozubík vystudoval operní zpěv na Janáčkově konzervatoři a Institutu pro umělecká studia na Ostravské univerzitě. Zároveň je absolventem Janáčkovy akademie múzických umění v Brně v oboru dirigování sboru pod vedením prof. Lubomíra Mátle. Již během studií spolupracoval s celou řadou koncertních sborů, mj. s Mátlovým akademickým sborem, Pěveckým sborem Lumír Brno, dále se soubory Musica conspirata Brno, Ansámbl Forte, Chorus Ostrava, Cantores Domini a dalšími. Aktivně se podílel také na činnosti Komorní opery JAMU na pozicích asistenta dirigenta, sbormistra a korepetitora. Jako porotce se zúčastnil sborových soutěží Bohemia cantat Brno, Adomcove dny Košice, Kálíkův podzim v Zábřehu na Moravě, či Voce Magna v Žilině. Kromě kantátové a oratorní tvorby má na svém kontě desítky operních inscenací, které připravoval mj. pro festivaly nejen v Česku, ale i v Maďarsku, Polsku a Německu.

V letech 2012–2021 byl Lukáš Kozubík sbormistrem opery Státního divadla v Košicích. Tam také založil a umělecky vedl Dětské operní studio SD Košice. V letech 2013–2020 působil jako pedagog na tamější konzervatoři, kde založil operní studio a školní sbor. Pravidelně spolupracoval s Filharmonii Košice, Státním komorním orchestrem Žilina či smyčcovým orchestrem Musica Iuvenalis.

V uplynulé sezoně spolupracoval s českými a slovenskými operními domy. Společně s Pražským filharmonickým sborem se představil na festivalu Smetanova Litomyšl a po úspěšném provedení Schmidtovy opery *Notre Dame* opět také na festivalu St. Galler Festspiele ve Švýcarsku. Zároveň s PFS nastudoval koncerty se Symfonickým orchestrem hl. m. Prahy FOK nebo Filharmonii Hradec Králové.

Od sezony 2022/2023 byl jmenován šéfsbormistrem Sboru Národního divadla v Praze. S Pražským filharmonickým sborem v této sezoně nastuduje skladby Francise Poulenca, Alexandra Skrjabinina či Richarda Wagnera. Představí se jak na koncertech v Praze, tak například v rámci festivalu Janáček Brno.

Choirmaster

Lukáš Kozubík studied opera singing at the Janáček Conservatory and the Institute for Art Studies at the University of Ostrava. He is also a graduate of the Janáček Academy of Music and Performing Arts in Brno in choral conducting under the direction of Prof. Lubomír Mátl. Already during his studies he collaborated with a number of concert choirs, including the Mátl Academic Choir, the Lumír Brno Choir, Musica conspirata Brno, Ansámbl Forte, Chorus Ostrava, Cantores Domini and others. He also actively participated in the activities of the JAMU Chamber Opera as assistant conductor, choirmaster and accompanist. As a juror he has participated in choral competitions such as Bohemia cantat Brno, Adomcove dry Košice, Kálík's Autumn in Zábřeh na Moravě, and Voce Magna in Žilina. In addition to his cantata and oratorio works, he has produced dozens of operas for festivals in the Czech Republic, Hungary, Poland and Germany.

From 2012 to 2021 Lukáš Kozubík was the choirmaster of the State Theatre Opera in Košice. There he also founded and artistically directed the Children's Opera Studio of the State Theatre in Košice. From 2013 to 2020 he was a teacher at the local conservatory, where he founded an opera studio and a school choir. He regularly collaborated with the Košice Philharmonic, the Žilina State Chamber Orchestra and the Musica Iuvenalis String Orchestra.

In the past season he collaborated with Czech and Slovak opera houses. Together with the Prague Philharmonic Choir he performed at the Smetana's Litomyšl Festival and after a successful performance of Schmid's opera *Notre Dame* also at the St. Galler Festspiele in Switzerland. At the same time, he staged concerts with the FOK Prague Symphony Orchestra and the Hradec Králové Philharmonic Orchestra.

From the 2022/2023 season he was appointed chief choirmaster of the Prague National Theatre Choir. This season he will perform works by Francis Poulenc, Alexander Scriabin and Richard Wagner with the Prague Philharmonic Choir. They will perform both at concerts in Prague and at the Janáček Brno Festival, among others.

Marko Ivanović

Dirigent

Marko Ivanović patří k předním dirigentům a všestranným hudebním osobnostem naší současné hudební i divadelní scény. Na pražské AMU vystudoval obory dirigování a skladba. Je laureátem Mezinárodní soutěže mladých dirigentů G. Fitelberga v Katowicích (2003). Jako dirigent spolupracoval s různými českými a zahraničními orchestry: Česká filharmonie, Symfonický orchestr hl. m. Prahy FOK, Pražská komorní filharmonie, Filharmonie Bohuslava Martinů, Filharmonia Sudecka (Polsko), Toyama Academy Orchestra (Japonsko) ad. V letech 2009–2014 byl šéfdirigentem Komorní filharmonie Pardubice. Od 1. ledna 2015 je šéfdirigentem Janáčkovy opery Národního divadla Brno. Vedle tradičního repertoáru se zajímá o novější tvorbu a nejnovější tituly, které často premiéruje. Jako dirigent opery Národního divadla v Praze mj. nastudoval a uvedl Březinovu operu *Zítřka se bude...*, novou verzi Šlitrovy *Dobře placené procházky* nebo *Válku s mloky* Vladimíra Franze.

V roce 2011 řídil nastudování opery *Její pastorkyňa* Leoše Janáčka ve švédském Malmö (inscenace vydaná na DVD). Často bývá zván k dirigování na předních českých festivalech. Jako skladatel se prosadil v mnoha zemích Evropy, zejména na významných festivalových pódii. Je také autorem hudby k filmům a divadelním hrám. V lednu 2012 měla v Národním divadle v Praze premiéru jeho opera *Čarokraj*, která byla uvedena v únoru 2015 také v Brně. V NdB nastudoval Janáčkovu *Věc Makropulos* (2014), *Její pastorkyňa* (2015), českou premiéru soudobé opery T. Adèse *Powder Her Face* (2016), dvojvečer *Epos o Gilgamešovi* B. Martinů / *Dido a Aeneas* H. Purcella, který získal cenu Divadelních novin za Hudební inscenaci roku 2016, dvojvečer *Modrovousův hrad* B. Bartóka / *Očekávání* A. Schönberga, který byl premiérován v rámci festivalu Janáček Brno 2016, českou premiéru opery *Láska na dálku* Kaiji Saariaho (2017), Janáčkovy *Příhody lišky Bystroušky* (2018), dvojvečer *Tři fragmenty z Juliette* B. Martinů / *Lidský hlas* F. Poulenca (2019), *Monument* (2020), kde je rovněž autorem hudby, a *Petera Grimese* (2021). Pro Operu ve švédském Göteborgu nastudoval Janáčkovu *Věc Makropulos* (2015). Marko Ivanović je i vyhledávaným hudebním popularizátorem

na koncertech koncipovaných speciálně pro děti a mládež (Česká filharmonie, Symfonický orchestr hl. m. Prahy FOK, Komorní filharmonie Pardubice).

Conductor

Marko Ivanović is one of the leading conductors and versatile musical personalities of our contemporary music and theatre scene. He studied conducting and composition at the Academy of Performing Arts in Prague. He is a laureate of the G. Fitelberg International Competition for Young Conductors in Katowice (2003). As a conductor he has collaborated with various Czech and foreign orchestras: Czech Philharmonic, FOK Prague Symphony Orchestra, Prague Chamber Philharmonic, Bohuslav Martinů Philharmonic Orchestra, Sudecka Philharmonic Orchestra (Poland), Toyama Academy Orchestra (Japan), etc. From 2009 to 2014 he was chief conductor of the Pardubice Chamber Philharmonic Orchestra. Since 1 January 2015 he has been the principal conductor of the Janáček Opera of the National Theatre Brno. In addition to the traditional repertoire, he is interested in newer works and the latest titles, which he often premieres. As a conductor of the Prague National Theatre Opera, he staged and performed Brezin's opera *Tomorrow There Will Be...*, a new version of Šlitř's *A Well Paid Walk or War with the Newts* by Vladimír Franz.

In 2011, he directed the production of Leoš Janáček's opera *Jenůfa* in Malmö, Sweden (production released on DVD). He is often invited to conduct at leading Czech festivals. As a composer he has established himself in many European countries, especially on major festival stages. He is also a composer of music for films and plays. In January 2012, his opera *Enchantia* premiered at the Prague National Theatre and was also performed in Brno in February 2015. At the National Theatre Brno, he staged Janáček's *The Makropulos Affair* (2014), *Jenůfa* (2015), the Czech premiere of the contemporary opera by T. Adès *Powder Her Face* (2016), a double evening of *The Epic of Gilgamesh* B. Martinů / *Dido and Aeneas* H. Purcell,

which won the Divadelní noviny prize for Musical Production of the Year 2016, double evening of *Bluebeard's Castle* by B. Bartók / *Expectation* by A. Schönberg, which was premiered at the Janáček Brno 2016 festival, the Czech premiere of the opera *Love from Afar* by Kaiji Saariaho (2017), Janáček's *The Cunning Little Vixen* (2018), the double evening of *Three Fragments from the Opera Juliette* by B. Martinů / *The Human Voice* F. Poulenc (2019), *Monument* (2020), for which he also wrote the music, and *Peter Grimes* (2021). For the Opera in Gothenburg, Sweden, he staged Janáček's *The Makropulos Affair* (2015). Marko Ivanović is also a sought-after music populariser at concerts intended for children and youth (the Czech Philharmonic, FOK Prague Symphony Orchestra, Chamber Philharmonic Orchestra Pardubice).

Martin Kasík

Klavír

Martin Kasík patří k nejvýraznějším osobnostem české hudební scény. Kritika i veřejnost oceňuje jeho tvořivý, poetický přístup k interpretaci, kterým zachycuje náladu okamžiku, duchovně přesah a mimořádnou bohatost a proměnlivost nálad.

Vystudoval Janáčkovu konzervatoř v Ostravě u prof. Moniky Tugendliebové a pražskou AMU ve třídě prof. Ivana Klánského. Své hudební obzory si rozšířil mistrovskými kurzy u Lazara Bermána, Garricka Ohlsona, Christiana Zachariase a Paula Badury – Skody.

Vítězství v soutěži Pražského Jara 1998 a Young Concert Artists v New Yorku 1999 mu otevřelo cestu na světová pódia – Carnegie Hall, sál Berlínské filharmonie, Wigmore hall, Tonhalle Zürich, Gewandhaus Leipzig, Concertgebouw Amsterdam, De Doelen Rotterdam, Finlandia Hall Helsinki, Auditorio de Barcelona, Suntory Hall Tokio, Kennedy Center Washington aj.

Pod taktovkou dirigentů (Pinchas Zukerman, Marin Alsop, Yakov Kreizberg, Ingo Metzmacher, Serge Baudo, Ken-Ichiro Kobayashi, Libor Pešek, Jakub Hrůša, Tomáš Netopil) vystoupil s Chicago Symphony Orchestra, Minneapolis Symphony Orchestra, New York Chamber Philharmonic, DSO Berlin, Tonhalle-Orchester Zürich, Stuttgarter Philharmoniker, Rotterdam Symphony Orchestra, Helsinki Philharmonic a Singapore Philharmonic. Pravidelně spolupracuje s Českou filharmonií a Symfonickým orchestrem hl. m. Prahy FOK, s nimiž uskutečnil koncertní turné po Japonsku a USA.

Jeho nahrávky pro společnosti Supraphon a Arco Diva získaly nejvyšší ocenění v časopisech Gramophone, Repertoire a Harmonie.

Martin Kasík se též věnuje komorní hře. Mezi poslední úspěchy patří ocenění nahrávky Klavírního tria České filharmonie, které vyhrálo ve své kategorii mezinárodní soutěž Vienna International Music Competition 2020.

Mimo svou koncertní činnost se věnuje pedagogické práci na AMU v Praze a Pražské konzervatoři. Je uměleckým ředitelem Chopinova festivalu v Mariánských Lázních.

Piano

Martin Kasík is one of the most prominent personalities of the Czech music scene. Critics and the public appreciate his creative, poetic approach to interpretation, which captures the mood of the moment, the spiritual overlap and the extraordinary richness and changeability of moods.

He graduated from the Janáček Conservatory in Ostrava under Prof. Monika Tugendliebová and the Prague Academy of Performing Arts in the class of Prof. Ivan Klánský. He has expanded his musical horizons with master classes with Lazar Berman, Garrick Ohlson, Christian Zacharias, Paul Badura-Skoda.

Winning the 1998 Prague Spring Festival and the Young Concert Artists competition in New York in 1999 opened the way to the world's stages for him – Carnegie Hall, Berlin Philharmonic Hall, Wigmore Hall, Tonhalle Zürich, Gewandhaus Leipzig, Concertgebouw Amsterdam, De Doelen Rotterdam, Finlandia Hall Helsinki, Auditorio de Barcelona, Suntory Hall Tokyo, Kennedy Center Washington, etc.

Under the baton of various conductors (Pinchas Zukerman, Marin Alsop, Yakov Kreizberg, Ingo Metzmacher, Serge Baudo, Ken-Ichiro Kobayashi, Libor Pešek, Jakub Hrůša, Tomáš Netopil) he has performed with the Chicago Symphony Orchestra, Minneapolis Symphony Orchestra, New York Chamber Philharmonic, DSO Berlin, Tonhalle-Orchester Zürich, Stuttgarter Philharmoniker, Rotterdam Symphony Orchestra, Helsinki Philharmonic, Singapore Philharmonic. He regularly collaborates with the Czech Philharmonic and the FOK Prague Symphony Orchestra, with whom he has toured Japan and the USA.

His recordings for Supraphon and Arco Diva have won top awards in the Gramophone, Repertoire and Harmonie magazines.

Martin Kasík also plays chamber music. Recent successes include the award-winning recording of the Czech Philharmonic Piano Trio, which won the Vienna International Music Competition 2020 in its category.

Apart from his concert activities, he teaches at the Academy of Performing Arts in Prague and the Prague Conservatory. He is the artistic director of the Chopin Festival in Mariánské Lázně.

Markéta Cukrová

Mezzosoprán

Mezzosopranistka Markéta Cukrová je ojedinělým úkazem na české scéně vokální hudby. Pro neobyčejnou všestrannost a cit pro styl je vyhledávanou interpretkou hudby od středověku po 20. století. Dlouhodobé úspěchy v interpretaci „staré“ hudby jí vynesly spolupráci s renomovanými tuzemskými i zahraničními soubory a orchestry (La Risonanza, Mala Punica, Les Muffatti, Collegium Marianum, Collegium Vocale Gent, Collegium 1704, Musica Florea, Ensemble Inégal, Orkiestra Historyczna, Göttingen Festival Orchestra), s nimiž se podílela na více než dvaceti nahrávkách.

V romantickém a moderním repertoáru vystoupila pod taktovkou J. Bělohávků, J. Hruší, J. Latham-Koeniga, M. Ivanoviče, J. Kyzlinka za doprovodu České Filharmonie, SOČRu, FOKu, Košické, Plzeňské, Brněnské, Ostravské, Zlínské a Varšavské filharmonie.

Vedle rozsáhlé koncertní činnosti se Markéta věnuje i divadelní práci. Za roli Dardana v Händelově opeře *Amadigi di Gaula* na Händelfestspiele v německém Göttingenu si vysloužila nadšené kritiky a pozvání festivalu k samostatnému recitálu. Následovala hostování na scénách Národních divadel v Košicích (Händel / *Alcina*), Brně (Martinů / *Hry o Marii*, Purcell / *Dido a Aeneas*, Saariaho / *Láska na dálku*, Rossini / *Hrabě Ory*) Praze (Monteverdi / *Orfeo*, Händel / *Rinaldo*, Martinů / *Julietta*) a Ostravě (Britten / *Znásilnění Lukrécie*, Gluck / *Ifigenie v Aulidě*). V roce 2018 byla nominovaná na ceny Thálie a Jantar za vynikající ztvárnění operní role.

Markéta se věnuje pedagogické práci na specializovaných technických a interpretačních kurzech pro mladé zpěváky (Liteň, Valtice, Holešov, Kunín, Telč) a věnuje se propagaci a osvětě klasického zpěvu.

Mezzosoprano

Mezzosoprano Markéta Cukrová belongs to the most sought-for Czech soloists in the field of historically informed music. Her name is to be frequently found in the programs of Baroque oratorio and opera, chamber music and lieder recitals, as well as those of living composers.

Since 1992 she has been taking part in Early Music projects throughout Europe both as a soloist and a member of numerous ensembles. Her performing abilities range from Medieval (Mala Punica, Club Mediéval) to Baroque (Les Muffatti, Collegium Marianum, Collegium 1704, Czech Ensemble Baroque, Musica Florea, Ensemble Inégal, Arte dei Suonatori) and Classic period (lieder recitals accompanied by hammerklavier).

She regularly appears at the most distinguished festivals of differing genres (Prague Spring Festival, Laus Polyphoniae, La Chaise-Dieu, Sable, Europalia, Prague Summer Festival, Brugge and Utrecht Early Music Festivals, St.Venceslas Festival, Miami Tropical Baroque, Musikverein Wien, Schleswick-Holstein Festival, Trionale). She has participated in more than twenty recording projects, among others *Officium Defunctorum* and *Missa Votiva* (Jan Dismas Zelenka) / Collegium 1704, *Missa Nativitatis Domini* (Zelenka) / Musica Florea, *Missa D-major* (Dvořák) / Ensemble Inégal, *Moravian Duets* (Dvořák), *Stabat Mater* (Ryba) / L'armonia terrena.

She was honoured to take part in the project „Pilsen, European City of Culture“ where she created the dramaturgy of West Bohemia Baroque Summer Festival.

Markéta has taken part in the premiere setting of Monteverdi's *Orfeo* (Euridice) at the Prague National Theatre, Händel's *Rinaldo* (Eustacio) at the theatres in Prague, Caen, Luxembourg and Rennes and in Bohuslav Martinů's *The Miracles of Mary*. In 1212 was invited by the Internazionale Händel Festspiele Göttingen to perform Händel's *Amadigi di Gaula* (Dardano) under the baton of widely known musicologist and conductor Andrew Parrott, staged by Sigrid T'Hooft, that claimed wide success both in public and reviews.

In 2018, Markéta has been nominated for opera awards Thalia and Jantar for her exceptional creation in K. Saariaho *L'amour de Loin* and Britten *The Rape of Lucretia*.

Ondřej Brousek

Recitace

Po studiu na hudebně-dramatickém oboru Konzervatoře v Praze začal působit v Divadle Na Fidlovačce jako herec, zanedlouho též jako skladatel a později i režisér.

Je autorem hudby k pěti původním muzikálům: *Carmen* (2003), *Kniha džungle* (2007), *Adéla ještě nevečeřela* (2008), *Marilyn-překrásné děcko* (2013) a *Nevěsta* (2013). Jeho scénická hudba čítá kolem osmdesáti kompozic psaných pro pražské i regionální české divadelní scény.

Od roku 2013 je členem souboru Divadla na Vinohradech, kde ztvárnil řadu důležitých rolí. Pro toto divadlo též aktivně komponuje.

Je také autorem hudby pro televizi a film. Věnuje se též klasické tvorbě, napsal dvě symfonie, *Sinfoniettu La Petite Joie*, balet *Kytice*, koncert pro orchestr „*Pražská kavárna*“, *Golden Age Rhapsody* – skladbu pro symfonický orchestr a bigband, symfonické básně a svity a spolupracuje s předními interprety a dirigenty.

Neméně podstatnou roli v Ondřejově hudebním životě hraje aranžování a instrumentace, úzce spolupracuje s O. G. Brzobohatým nebo též s B-Side Bandem a Vojtěchem Dykem.

Od roku 1999 je členem kapely Monkey Business, která má za sebou deset alb. Kapela si drží renomé od samého počátku, mnoho ocenění je toho důkazem. Významnou součástí jeho herecké činnosti je také práce pro rozhlas.

Recitation

After studying at the Music and Drama Department of the Conservatory in Prague, he began working at the Fidlovačka Theatre as an actor, and soon also as a composer and later as a director.

He has written music for five original musicals: *Carmen* (2003), *Kniha džungle* (2007), *Adéla ještě nevečeřela* (2008), *Marilyn-překrásné děcko* (2013) and *Nevěsta* (2013). His scenic music includes around eighty compositions written for Prague and regional Czech theatre scenes.

Since 2013 he has been a member of the ensemble of the Vinohrady Theatre, where he has played a number of important roles. He also actively composes for this theatre.

He is also a composer of music for television and film. He is also involved in creating classical music, has written two symphonies, the *Sinfonietta La Petite Joie*, the ballet *Kytice*, the “*Prague Café*” concert for orchestra, the *Golden Age Rhapsody* – a composition for symphony orchestra and big band, symphonic poems and suites, and has collaborated with leading performers and conductors.

Arranging and instrumentation play an equally important role in Ondřej's musical life, and he works closely with O. G. Brzobohatý and also with the B-Side Band and Vojtěch Dyk.

Since 1999 he has been a member of the band Monkey Business, which has ten albums under its belt. The band has maintained its reputation from the very beginning, and its many awards are proof of that. Work for the radio is another important part of his acting activity.

Leoš Janáček

Šumařovo dítě, JW VI/13

Umřel starý šumař,
obec dědí všecko:
na kolíku housle
a v kolébce děcko.

Pod obecní pečeť
ihned všecko vzali,
babu s okuláry
za stráž k tomu dali.

Na kolébce rudkou
psána můří noha,
avšak bezpečnější
štití je Pána Boha!

Jemu poručila
baba andělčička,
okulár jí spadl,
uzamkla se víčka.

O půlnoci náhle
protírá si řasy:
jizba vystříbřena
měsíčními jasy.

A tam nad kolébkou –
sotva očím věří –
starý, suchý šumař
jako stín se šerí.

Se skřípkami v ruce
k dětátku se kloní,
pod zcuchaným smyčcem
tichá píseň zvoní:

»Andílku ty sladký,
Lidunko má zlatá,
prozři, vypni ručky,
zaštěbetej: táta!

Pojdiž v lásky náruč,
nenechám tě tady,
umřelo by dítě
jako tatík – hlady!

Štvali by je v bouři
za nevlídné práhy,
mrazem srdcí lidských
uvadlo by záhy.

A kdyby tě s hlavy
dřo pat ozlatili,
tím by jenom duši
tobě zaplatili!

Pojď, mé drahé dítě,
poletíme vzhůru
nad nivy a lesy,
nad pozemskou chmuru.

Housle vezmu s sebou,
budu ti tam hráti,
v oblaku tě zlatém
věčně kolíbatí.

Čarokrásní snové
obklopí tvou hlavu
o hvězdičkách zlatých,
o andílků davu!«

Políbil tu šumař
v ústa spící děcko,
náhle baba křížem
zažehnala všecko.

Měsíc hledí v okno,
stromy venku šumí,
stráž si nově zdřímla –
tak to baby umí!

A když přišel rychtář
po snídání krátko,
pilně kolíbala –
mrtvé Jezulátko.

Však i housle ty tam –
obec škodu měla;
na stráž vzdor pohádce
krutě zanevřela.

Však já věřím babě –
důkaz tyto řádky;
vždyť by svět si nudou
zoufal bez pohádky.

The Fiddler's Child, JW VI/13

The Fiddler's Child
The old fiddler died,
the village inherits everything:
a violin on a peg
and a baby in the cradle.

Under the municipal seal
they took everything,
a harridan with a pair of spectacles
to guard it.

On the cradle
a signature in red,
but safer is the shield
of the Lord!

She commanded
the baby to sleep,
her eyepiece fell,
the eyelids locked.

At midnight, suddenly
she rubs her eyelashes:
The room is silvered
with moonlight.

And there above the cradle –
she can hardly believe her eyes –
the old, dry fiddler
like a shadow in the gloom.

With the fiddle in his hand
he bends down to the baby,
under the crumpled bow
a soft song rings:

"Sweet little angel,
my sweet little girl,
wake up, lift your hands,
whisper: Daddy!

Come into the arms of love,
I won't leave you here,
the child would die
just like daddy, starving!

They'd push her away in a storm
behind the unkind thresholds,
by the chill of men's hearts.
she would soon wither.

And if they gilded you
from head to toe,
that would only pay
for your soul!

Come, my dear child,
let us fly upward
over the floodplains and the woods,
above the gloom of earth.

I'll take the violin with me,
I'll play for you there,
in a cloud of gold.
I'll cradle you forever.

Wonderful dreams
shall surround your head
of golden stars,
of the angels of the crowd!"

The fiddler kissed
the mouth of the sleeping child,
and suddenly the harridan
chased it all away with a cross.

The moon looks in the window,
the trees outside are rustling,
the guard has taken a new nap –
That's how harridans do it!

And when the town mayor came
shortly after breakfast,
she was busy rocking
a baby that was dead.

And the fiddle was gone too –
what a loss for the village;
despite her fairy tale,
the guard was condemned.

But I trust the harridan –
as I prove by these lines;
for the world would be bored
and would despair without fairy tales.

Vladimír Sommer

Vokální symfonie

I. V noci

Ponořit se do noci. Jako když někdy skloníš hlavu a zamyslíš se, tak se úplně ponořit. Kolem spí lidé. Taková malá přetvářka, stavěná na odiv, nevinný sebeklam, že spí v domě, na pevných postelích, pod pevnou střechou, nataženi nebo skrčeni na žíněnkách, v prostěradlech, pod přikrývkami, ve skutečnosti se shlukli jako tehdy jednou a jako později v pusté krajině, tábor po širým nebem, nedozírné množství lidí, vojsko, národ pod chladným nebem, na chladné zemi, unaveni ležíce na místě, kde před tím stáli, čelo přitisknuto na ohbí paže tváří k zemi, pokojně oddychující. A ty bdíš, jsi jeden ze strážců, nejbližšího najdeš, když zamáváš hořícím dřevem z hromady chrástí ležící vedle tebe. Proč bdíš? Práví se, že jeden bdít musí. Jeden tu musí být.

II. Sen

Speaker Raskolinkovu se zdál hrozný sen!

Sbor Sen, sen, sen!

Speaker Je mu sedm let a prochází se ve svátek,
den dusný!

Sbor Den dusný!

Speaker Jdou s otcem cestou a míjejí krčmu.
Vedle dveří krčmy stojí vůz, ale podivný vůz!

Sbor Podivný vůz!

Speaker Je to jeden z těch ohromných vozu, k nimž bývají
zapřahání velcí těžcí tahouni a na nichž vozívají
těžký náklad zboží a sudů s kořalkou. Leč podivná
věc, tentokrát byla zapřahena do takového těžkého
a podivného vozu maličká, hubená hnědka.

Sbor Podivný vůz!

Speaker Ale tu náhle vycházejí mužici opili až hrůza.

Sbor Podivný vůz!

Mikolka Nasedat, všichni nasedat! Všechny povezu,
nasedat!

Sbor Cha, cha, cha, cha!
Taková mrcha, kdepak by uvezla.
Vždyť ty nemáš rozum!

Mužský hlas ze sboru
Ale vždyť té hnědce bude jistě 20 let, braši!

Sbor Cha, cha, cha, cha!

Mikolka Nasedat! Všechny odvezu!

Sbor I což, tak si sedněme!

Ženský hlas ze sboru
Slyšíte? Pojede tryskem!

Sbor Cha, cha, cha, cha!
Ta už nejela tryskem dobrých 10 let!
I vona si poskočí.

Mikolka Nelitujte, braši, všichni vemte biče do rukou
a řežte ji!

Speaker Všichni lezou na Mikolkův vůz, smějí se a vtipkují.
Nasedlo asi 6 lidí a ještě je místo. Berou sebou
jednu ženskou, tlustou a červenou. Má na sobě
bucharskou červenou látku, čepec se skleněnými
perlami, na nohou selské střevíce, louská oříšky
a usmívá se. Okolo v zástupu se také smějí. A jak
se také nesmát! Taková ubohá kobyłka a takový
vůz! Dva mladíci ve voze se chápou biče, aby
Mikolkovi pomáhali.

Sbor Hyjé! Hyjé! Hyjé!

Speaker Herka ze všech sil trhá vozem, hrabe nohama,
odfrkuje a přisedá pod údery bičů, jež se na ni
sypu jako hrách.

Sbor Hyjé! Cha! Cha! Cha! Cha! Hyjé! Cha! Cha! Cha!
Cha!

Mikolka Všichni si sedněte! Všechny uveze!
Řežte ji až chcípne, utluču ji!

Sbor Ale copak nejsi křtěný, d'áble! Umoříš ji!

Mužský hlas ze sboru

Sbor Ty opravdu nejsi člověk!
Sbor Ty nejsi člověk!
Mikolka Nechte mě! Můj majetek! Co chci, to udělám.
A zpívat, braši!
Sbor Náš Mikolka
malý poupě
šoupával se
on po sloupě.

Dušana to uviděla
starému to pověděla
Cha, Cha, Cha, Cha, Cha, Cha, Cha, Cha!
Speaker Koník je už při posledních silách, ale ještě začíná
vyhazovat! Mikolka odhazuje bič, vytahuje ze dna
vozu dlouhou, tlustou oj, bere ji do obou rukou
a se vši síly se rozpřahuje nad ryzkou.
Sbor Zabije ji!
(Mikolka Můj majetek!)
Speaker Mikolka z plného rozmachu pouští oj. Ale hned
se rozpřahuje po druhé a druhý úder dopadá ne
hřbet nešťastné herky.
Sbor Tuhý život!
Speaker Klesá celým zadkem, ale vyskakuje a škube
ze všech sil, aby vyvezla vůz.
Sbor Teď jistě padne, to je její konec!
A rázem s ní skoncovat!
Speaker Ale se všech stran se do ní pouští šest bičů a oj
dopadá po třetí, po čtvrté, ráz na ráz! Několik
opilých mladíků chytá vše, co jim přijde pod ruky:
biče, hole, sochory, a bijí a bijí, rána vedle rány.
Sbor Proč koníčka ubili!
Mezzosoprán solo Proč, proč, proč koníčka ubili! Ach!

III. Přejde smrt a bude mít tvé oči
Přejde smrt a bude mít tvé oči
ta smrt, než nás doprovází
od rána, do večera, bezesná,
hluchá jak stará výčitka
či nesmyslná neřest. A tvé oči
budou jen prázdným slovem,
smlčeným výkřikem, tichem.
Tak je vídáš každé ráno,
když sama nad sebou se skloníš
v zrcadle. Ó sladká naděje,
onoho dne i my budeme vědět,
že jsi život a že jsi ni.

Pro každého mý smrt pohled.
Přejde smrt a bude mít tvé oči.
Bude to jako zlovyku si odnavykat,
jako v zrcadle zřít
vynořovat se mrtvou tvář,
jako naslouchat rtům smeknutým.
Do jícnu sestoupíme němí.

Vocal symphony

I. At night

To plunge into the night. Like sometimes when you put your head down and think, you completely immerse yourself. There are people sleeping around. Such a little pretense, put up for show, an innocent delusion that they sleep in a house, on solid beds, under a solid roof, stretched out or huddled on mattresses, in sheets, under blankets, in reality huddled together as once then and as later in a desolate landscape, a camp in the open air, an untold multitude, an army, a nation under the cold sky, on the cold earth, lying wearily where they had stood before, foreheads pressed to the crook of the arm, faces to the ground, resting peacefully. And you are awake, you are one of the guards, the nearest one you find waving burning wood from the pile of rattlesnakes lying beside you. Why are you awake? They say one must watch. One must be here.

II. The Dream

Speaker Raskolnikov had a terrible dream!

Choir A dream, a dream, a dream!

Speaker He is seven years old and he is walking on a holiday, a sultry day!

Choir A sultry day!

Speaker He and his father are walking along the road and pass a tavern. There's a wagon beside the tavern door, but a strange wagon!

Choir A strange wagon!

Speaker It's one of those huge wagons that big heavy horses are hitched to and on which they carry heavy loads of goods and barrels of liquor. But a strange thing, this time a small, thin brown mare was hitched to such a heavy and strange wagon.

Choir Strange wagon!

Speaker But here suddenly come out men drunk to the point of horror.

Choir Strange wagon!

Mikolka Get in, everybody get in! I'll take everybody, get in!
Choir Ha, ha, ha, ha, ha!
 Poor mare, how could she carry? You're out of your mind!

Man's voice from the Choir
 But the brown mare must be 20 years old, brothers!

Choir Ha, ha, ha, ha, ha!
Mikolka Get in! I'll take everybody!
Choir Let's get in then!

A woman's voice from the Choir
 Do you hear? She will go like the wind!

Choir Ha, ha, ha, ha, ha!
 She hasn't gone like the wind in 10 years!
 She's gonna jump.

Mikolka Don't be sorry, brothers, all of you, take the whips in your hands and give her a good beating!

Speaker Everyone climbs on Mikolka's wagon, laughing and joking. About six people get on and there's still room. They're taking one woman with them, fat and red. She's wearing a red dress, a cap with glass pearls, peasant shoes on her feet, she's cracking nuts and smiling. Around in the crowd they are also laughing. And how not to laugh too! Such a poor mare and such a wagon! The two young men in the wagon grab their whips to help Mikolka.

Choir Giddyup! Giddyup! Giddyup! The nag jerks the wagon with all her might, rakes her legs, snorts and slouches under the blows of the whips, which fall on her like peas.

Choir Giddyup! Ha! Ha! Ha! Ha! Giddyup! Ha! Ha! Ha! Ha!
Mikolka Everybody sit down! She's gonna take everybody! Whip her till she dies, I'll beat her to death!

Choir But aren't you baptized, devil! You'll kill her!

A man's voice from the Choir
You're not really human!

Choir You're not human!

Mikolka Leave me alone! My property! What I want, I'll do.
And sing, brothers!

Choir Our Mikolka
little bud
used to swing
down the pole

Speaker Dushana saw it
She told the old man.
Ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha!

Speaker The mare has little strength left, but she's still
jumping! Mikolka throws away the whip, pulls out
a long, thick pole from the bottom of the wagon,
takes it in both hands, and with all his might,
raises it above the brown mare.

Choir He will kill her!

(Mikolka My property!)

Speaker Mikolka drops the pole at full speed. But
immediately he reaches out for the other and
the second strike lands on the unfortunate nag's
back.

Choir Hard life!

Speaker Her ass falls, but jumps up and jerks with all her
might to move the wagon.

Choir Now she'll surely fall, that's the end of her!
The end of her, right here!

Speaker But six whips come at her from all sides, and the
pole falls a third, a fourth time, again and again.
A few drunken lads grab whatever comes to hand:
whips, sticks, billets, and beat and beat, one blow
after another.

Choir Why did they beat the poor mare to death!
Mezzo-soprano solo Why, why, why, why, why did they beat the poor
mare to death! Oh!

III. Death will come and have your eyes
Death will come with your eyes—
this death that accompanies us
from morning till night, sleepless,
deaf, like an old regret
or a stupid vice. Your eyes
will be a useless word,
a muted cry, a silence.
As you see them each morning
when alone you lean over
the mirror. O cherished hope,
that day we too shall know
that you are life and nothing.

For everyone death has a look.
Death will come with your eyes.
It will be like terminating a vice,
as seen in the mirror
a dead face re-emerging,
like listening to closed lips.
We'll go down the abyss in silence.

